

1. Referentie

Referentie	Devroe, I. & Driesen, D. (2005). <i>Beschikbaarheid en gebruik van traditionele en nieuwe media bij allochtone jongeren in Vlaanderen</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, UGent, Vakgroep communicatiewetenschappen & Steunpunt Gelijkekansenbeleid (Antwerpen).
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Naar aanleiding van de discussie over het voorstel van toenmalig minister Mieke Vogels ter oprichting van een zender specifiek gericht op allochtone jongeren, vroeg deze minister een onderzoek naar het mediagebruik van jonge allochtonen aan het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Dit onderzoek werd uiteindelijk uitgevoerd door de vakgroep communicatiewetenschappen van de UGent. In het onderzoek werden Vlaamse jongeren en jongeren van Turkse en Marokkaanse origine bevraagd over mediabezit (media op de eigen slaapkamer), toegang tot media (media in andere ruimten van de woning), mediagebruik en attitudes ten opzichte van nieuwe media.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media
Trefwoord(en)	Interculturaliteit, mediabezit, mediagebruik

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Steunpunt Gelijkekansenbeleid & Vlaamse overheid
Onderzoeker(s)	Ilse Devroe & Dieter Devries, o.l.v. Frieda Saeys Vakgroep Communicatiewetenschappen Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen UGent Korte Meir 7-9-11 9000 Gent Tel: 09/ 264 68 90 Fax: 09/ 264 69 92 http://www.psw.ugent.be/comwet/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe gaan allochtone jongeren om met traditionele media en is er hier een evolutie in waar te nemen? Hoe gaan allochtone jongeren om met nieuwe media en verschilt dit gedrag van autochtone jongeren? Wat zijn de verwachtingen en attitudes van allochtone jongeren ten aanzien van media? In welke mate kan dit verklaard worden door socio-demografische en cultuurspecifieke kenmerken?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek op basis van een klassikaal afgenomen, schriftelijke vragenlijst met gesloten antwoordmogelijkheden.
-------------------	---

	Er werden vragen gesteld over socio-demografische factoren, het bezit van en toegang tot media, de invloed van ouders, religiebeleving en oriëntatie op land van herkomst
Onderzochte groep	604 jongeren tussen 12 en 19 jaar oud, afkomstig van 29 scholen uit Gent, Lokeren en Antwerpen die school lopen in het ASO, BSO, DBSO en TSO. 201 jongeren waren van Turkse origine, 287 van Marokkaanse. Een controlegroep van 116 Vlaamse leerlingen werd getrokken. In alle groepen was er een gelijke verdeling jongens/meisjes. Er is een oververtegenwoordiging van jongeren uit het BSO en uit lage sociaal-economische statusgroepen.
Bereik	Regionaal (Gent, Antwerpen en Lokeren)

7. Resultaten

Toegang en bezit van media	Onder bezit verstaan de auteurs de aanwezigheid van media in de eigen slaapkamer, onder toegang de aanwezigheid van media in het huis, de slaapkamer uitgesloten. Allochtone jongeren kennen geen achterstand in persoonlijk bezit van media. Audiomedia uitgezonderd, hebben ze zelfs een voorsprong op Vlaamse jongeren. Vooral de slaapkamer van Marokkaanse jongeren is uitgerust met allerlei media. Jongens hebben zowel bij Marokkaanse, Turkse als Vlaamse jongeren meer media tot hun beschikking dan meisjes. Ook naarmate de leeftijd stijgt, neemt het mediabezit toe. De slaapkamer van jongeren uit lagere onderwijsniveaus is meer uitgerust met allerlei verschillende media. Onder Vlaamse jongeren hebben jongeren uit lagere sociaal-economische milieus meer een televisie op hun slaapkamer, terwijl Vlaamse jongeren uit hogere sociaal-economische milieus vaker een computer tot hun beschikking hebben. Er is geen relatie tussen religie (praktiserend of niet) en etnisch-culturele positie (de mate dat men zich verbonden voelt met herkomst- en ontvangstland). 8 op de 10 ondervraagde jongeren heeft een gsm. Dit verschilt niet volgens etniciteit. Wat toegang in het ruimer huis betreft, kennen allochtonen wel een achterstand. Vooral de computer komt minder voor in allochtone huizen. Ze hebben dan wel meer een schotelantenne en een radiowereldontvanger ter beschikking. Onder de allochtone jongeren hebben vooral Marokkaanse jongeren toegang tot media in andere woonkamers dan hun eigen slaapkamers. Veel verschillen zijn er hier niet. De belangrijkste achtergrondfactoren zijn leeftijd en geslacht. Onder Marokkaanse jongeren hebben oudere jongeren meer toegang tot radiowereldontvanger en teletekst. Onder Vlaamse jongeren hebben jongeren uit hogere sociaal-economische milieus meer toegang tot een computer, terwijl jongeren uit lagere sociaal-economische milieus meer kunnen beschikken over een televisie met teletekst. De meeste huishoudens hebben twee tot drie televisietoestellen in huis. Meerdere televisietoestellen komen vooral voor in Marokkaanse huishoudens. 80% van de jongeren hadden een computer thuis, 57% beschikt over een internetaansluiting. Onder Marokkaanse en Turkse jongeren liggen deze percentages 10% lager. In Turkse gezinnen is er meer een computer met internet als er jongens en oudere jongeren aanwezig zijn. Leerlingen uit het ASO van Marokkaanse en Vlaamse origine hebben vaker internet thuis. Onder Vlaamse jongeren hebben jongeren uit hogere sociale milieus meer toegang tot internet.
Gebruik van traditionele en nieuwe media	Jongeren kijken naar televisie onder alle gemoedstoestanden, maar vooral ter bestrijding van verveling en ter ontspanning. Jongeren die zich eenzaam voelen, bellen iemand op. Jongeren die informatie willen, surfen het net af. De meeste media kennen een gebruikersgraad van 70% tot 100%. Vooral televisie en radio wordt door iedereen gebruikt. Indien zich verschillen in mediagebruik tussen allochtonen en autochtonen voordoen, betreft het vooral computergebruik. Autochtonen gebruiken vaker de computer thuis, terwijl allochtonen vaker computers op school of in het internetcafé gebruiken. Er bestaan verschillen in gebruik van printmedia tussen Marokkanen en Turken. Turken maken meer gebruik van gedrukte media in het Turks dan dat Marokkaanse jongeren gebruik maken van Arabische printmedia. De verschillen naar socio-demografische en culturele factoren in mediagebruik zijn verwaarloosbaar. Televisie kijken is vooral een sociaal gebeuren, waarbij allochtonen vaker samen met broer en zus kijken dan Vlaamse jongeren. Chatten, muziek beluisteren en e-mailen zijn de populairste internettoepassingen bij jongeren. Allochtonen maken meer gebruik van toepassingen gericht op communicatie (zoals chatten en nieuwsgroepen), terwijl Vlaamse jongeren meer surfen en downloaden. De belangrijkste achtergrondvariabele is geslacht. Jongens spelen meer spelletjes, surfen en downloaden meer dan meisjes. Onder Turkse jongeren is er ook een

	verschil naar onderwijsvorm: ASO-leerlingen downloaden meer, BSO-jongeren bieden meer spullen ter aankoop aan. Informatie opsporen voor school is een belangrijke drijfveer voor zowel allochtone als autochtone jongeren. Allochtone jongeren zoeken veel meer dan autochtone jongeren informatie op over geloof, kunst en cultuur, nieuws uit het herkomstland en België en gebruiken meer het internet om contact te leggen met mensen uit andere landen. Allochtone jongens internetten meer thuis of in het internetcafé, terwijl allochtone meisjes meer internetten bij vrienden, op school of in de bib. Een groot deel van de Marokkaanse jongeren gebruikt media uit het herkomstland. Bij Turkse jongeren is dit meer dan 50%. Bij Marokkaanse jongeren is dit slechts 25%. Dit komt waarschijnlijk doordat er meer Turkse media voorhanden zijn in Vlaanderen dan Marokkaans-Arabisch. Bovendien zenden de Marokkaanse zenders uit in standaard Arabisch, een taal die heel wat Marokkaanse jongeren in Vlaanderen niet volledig machtig zijn. Jongeren die taaleigen media gebruiken doen dit omwille van de programmatie of de taal.
Attitudes ten opzichte van nieuwe media	Allochtonen schatten het belang van werken met de computer hoog in. Hierin verschillen ze niet van Vlaamse jongeren. Ze willen daarom in de toekomst graag met computers werken op school en op het werk. Ze vinden trouwens dat de school meer inspanningen moet leveren om te leren werken met computer. Allochtone jongeren gaan er wel meer mee akkoord dat werken met de computer niet gemakkelijk is. Marokkaanse jongeren zijn er iets meer van overtuigd dat computers mensen aanzet om niet langer na te denken. 80% van de ondervraagde allochtone jongeren vindt het werken met computer plezierig. E-mail wordt echter iets minder hoog ingeschat.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Naar aanleiding van de discussie over het voorstel ter oprichting van een zender specifiek gericht op allochtone jongeren van toenmalig minister Mieke Vogels, vroeg die minister een onderzoek naar het mediagebruik van jonge allochtonen aan het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Dit onderzoek werd uiteindelijk uitgevoerd door de vakgroep communicatiewetenschappen van de UGent.

201 leerlingen van Turkse origine, 287 van Marokkaanse origine en een controlegroep van 116 Vlaamse leerlingen tussen 12 en 19 jaar oud, die school lopen in Gent, Antwerpen of Lokeren, werden bevraagd via een schriftelijke vragenlijst. De jongeren werden bevraagd over mediabezit (media op de eigen slaapkamer), toegang tot media (media in andere ruimten van de woning), mediagebruik en attitudes ten opzichte van nieuwe media.

Allochtone en autochtone jongeren verschillen niet echt veel als het mediabezit betreft. Allochtone jongeren hebben zelfs meer media in hun slaapkamer dan autochtone jongeren. Ook wat betreft toegang tot media in de ruimere woning zijn er relatief kleine verschillen. Alleen hebben allochtone jongeren minder toegang tot een computer met internetaansluiting in de woonst.

Als er zich verschillen voordoen tussen allochtone en autochtone jongeren dan heeft het eerder te maken met mediagebruik. Allochtone jongeren luisteren minder naar de radio en lezen minder tijdschriften. Hoewel televisie kijken heel populair is bij Vlaamse jongeren, is dit zelfs nog populairder bij allochtonen. Allochtonen kijken ook veel vaker samen met broers en zussen naar televisie. De meeste jongeren gebruiken het internet thuis. Allochtone jongeren gebruiken vaker de computer op school of in het internetcafé. Marokkaanse jongeren prefereren het internet minder dan Turkse en Vlaamse jongeren. Allochtonen gebruiken het internet vaker als een communicatiemiddel dan autochtone jongeren. Ze gebruiken het internet ook vaker om informatie op te zoeken omtrent geloof (vooral onder Marokkaanse jongeren), cultuur en kunst (vooral onder Turkse jongeren), nieuws over België en het herkomstland. De helft van de Turkse jongeren prefereren Turkse programma's boven Belgische. Bij de Marokkaanse prefereert iets meer dan de helft Belgische programma's boven Marokkaans-Arabisch programma's. De auteurs wijten dit verschil aan de grotere aanwezigheid van Turkse media in België aan het feit dat Marokkaanse media gebruik maken van standaard Arabisch.

Allochtone jongeren zijn sterk overtuigd van het nut van computers. In dit opzicht verschillen ze niets van autochtone jongeren. Vooral Marokkaanse jongeren laten een zeker scepticisme blijken: werken met computers is moeilijk en zou mensen aanzetten om niet langer voor zichzelf te denken.

Culturele factoren zoals etnisch-culturele positie en religiebeleving verklaren weinig van mediabezit, toegang, gebruik en attitudes. Veel belangrijker zijn socio-demografische factoren zoals geslacht, opleidingsniveau en in iets mindere mate sociaal-economische status.